

הערכת תכניות ההתנדבות של

"מרכז מעשה"

ממצאים מרכזיים

ספטמבר 2018

מחקרי הערכה בשנת תשע"ח

ההערכה של תכניות ההתנדבות של מעשה כללה שלושה מרכיבים:

1. **הערכה מסכמת** ומעקב אחר השפעת הפעילות על המשתתפים בתכניות באמצעות שני סקרים (בתחילת הפעילות ובסופה)
2. **הערכת עומק של תכניות דגל:**
 - המכינה למנהיגות בדואית
 - מדרשת אדווה
3. תהליכי חשיבה ומיקוד בתוצאות של ארגון הבוגרים לקראת יציאה לסקר בוגרים ואיסוף מידע אודות הבוגרים באמצעות הלמ"ס.

מרכיב הערכה מסכמת

ההערכה נועדה לספק משוב על פעילות ההתנדבות והמכינות של מרכז מעשה בדגש על התחומים בהם הפעילות מבקשת להשפיע:

1. מסוגלות אישית
2. גיבוש תמונת העתיד
3. חיזוק המעורבות החברתית
4. מוכנות ומוטיבציה לשירות בצה"ל בתוכניות הרלוונטיות

בנוסף, ביקש המחקר להתחקות אחר תכניות עתידיות של המשתתפים וללמוד על האופן בו הם תופסים את הפעילות ההתנדבותית בפרט ואת שנת הפעילות בכלל.

שאלון סוף שנת הפעילות כלל התייחסות לתרומת ההשתתפות בתוכנית ושביעות רצון ממנה וכן הותאמו שאלות למשתתפי "גרעין בשותפות".

המחקר התבסס על הכלי שפותח והופץ בסוף שנה"ל תשע"ו ביחד עם טל כהנא.

על הסקר

✓ הסקר הועבר במתכונת מקוונת בערבית ובעברית בשתי עתות מדידה:

▪ תחילת שנת הפעילות

▪ סוף תקופת הפעילות

✓ הסקר כלל בעיקר שאלות סגורות, רובן בסולם הסכמה 1-5

✓ על הסקר בתחילת שנת הפעילות השיבו 398 משתתפים (64%)

✓ על הסקר בסוף הפעילות השיבו 309 משתתפים (50%)

✓ 117 משתתפים השיבו בתחילת הפעילות ובסופה (מזוגים) (38%)

✓ מגדר: 77% צעירות ו- 23% צעירים

✓ שינוי מדווח לפי פער ומובהקות במבחן t $p < 0.05$

✓ בהשוואה לפי תכניות- שינוי מדווח בפער של 10% ויותר

מדדים ומהימנות

מדד	מספר היגדים המרכיבים את המדד	מהימנות אלפא קרונברך	ממוצע במדד סולם 5-1
מסוגלות אישית	6	$\alpha = 0.757$	3.82
פיתוח תמונת עתיד	7	$\alpha = 0.735$	4.08
מעורבות חברתית ומנהיגות	6	$\alpha = 0.580$	3.65
זהות ושייכות	7	$\alpha = 0.663$	3.99
מוכנות לשירות בצה"ל	7	$\alpha = 0.847$	3.54

נמצא קשר מובהק

בין מסוגלות אישית לפיתוח תמונת עתיד $r=0.508$
 בין מסוגלות אישית למעורבות חברתית ומנהיגות $r=0.520$
 בין מסוגלות אישית לזהות ושייכות $r=0.481$
 בין מעורבות חברתית ומנהיגות לזהות ושייכות $r=0.599$

ריכוז הממצאים לפי כלל המשיבים

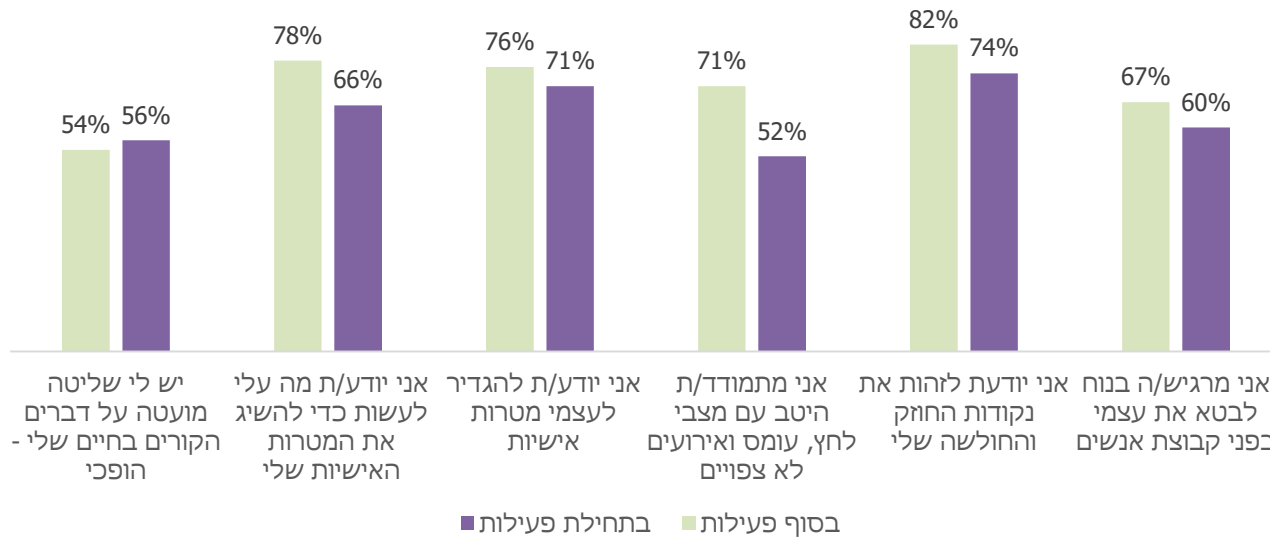
תכניות בולטות בשיפור	מובהקות*	אחוז השינוי	ממוצע בסוף הפעילות	ממוצע בתחילת הפעילות	מדד
גל ואחוזה	לא	1%	3.86	3.80	מסוגלות אישית
אחוזה	לא	1%	4.10	4.07	גיבוש תמונת עתיד
מעשה בגליל ובנגב, אופק ואחוזה	לא	3%	3.70	3.61	מעורבות חברתית ומנהיגות
מכינה בדואית, גרעיני איתן ויחד, נעורים ואחוזה	לא	2%	4.03	3.96	זהות ושייכות
מעשה בגליל ובנגב	כן	11%	3.77	3.39	מוכנות לצבא

p<0.05 *
1 לא מובהק

מחלקת הערכה ומדידה

מסוגלות אישית

אחוז המביעים הסכמה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד)
מזוגים בלבד N=117

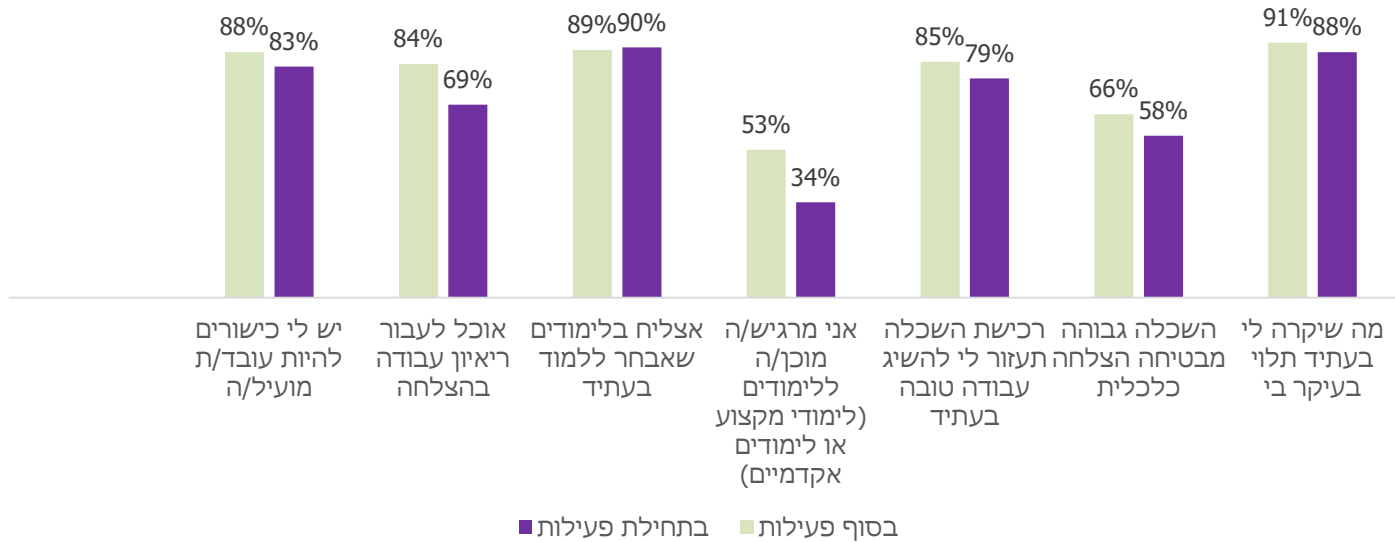
- ✓ שיפור מינורי ולא מובהק במדד
- ✓ בולט שיפור בהיגדים המתייחסים להצבת מטרות אישיות (12%) והתמודדות עם מצבי לחץ (19%)
- ✓ שיפור בולט במדד בין תחילת הפעילות לסופה נמצא בקרב המשיבים מאחווה ומכינת גל

סולם 1 כלל לא – 5 במידה רבה מאוד

מחלקת הערכה ומדידה

גיבוש תמונת עתיד

אחוז המביעים הסכמה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד)
 מזווגים בלבד N=117

36% מהמשתתפים דיווחו כי הם מתכוונים ללמוד (להשלים בגרות, ללמוד לפסיכומטרי, ללמוד במכינה או ללמוד לימודי מקצוע/ לימודים אקדמיים)

53% מהמשתתפים מתכוונים להשתלב בשירות אזרחי-לאומי או לשרת בצה"ל

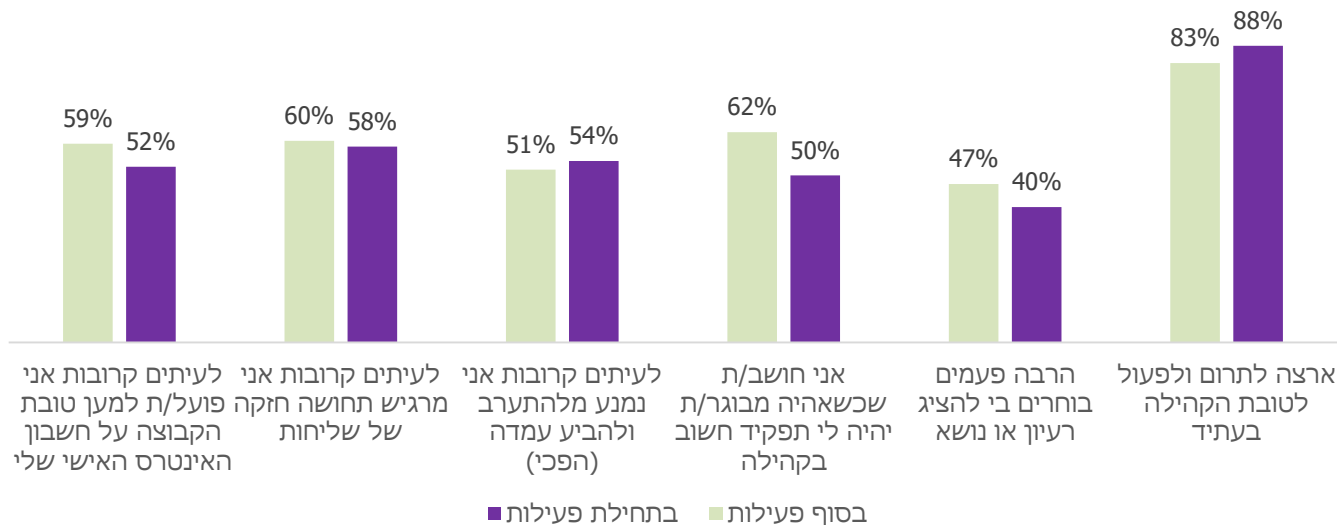
- שיפור מינורי במדד ✓
- בולט שיפור בהיגדים המבטאים מוכנות ללימודים גבוהים ✓
- (19%) ויכולת להתמודד עם ראיון עבודה (15%) ✓
- שיפור בולט באחוזה ✓

סולם 1 כלל לא – 5 במידה רבה מאוד

מחלקת הערכה ומדידה

מעורבות חברתית ומנהיגות

אחוז המביעים הסכמה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד)
N=117 מזווגים בלבד

✓ שיפור מינורי במדד

✓ בולט שיפור בהיגד המתייחס לתפקיד העתידי כמנהיג/ה בקהילה (12%)

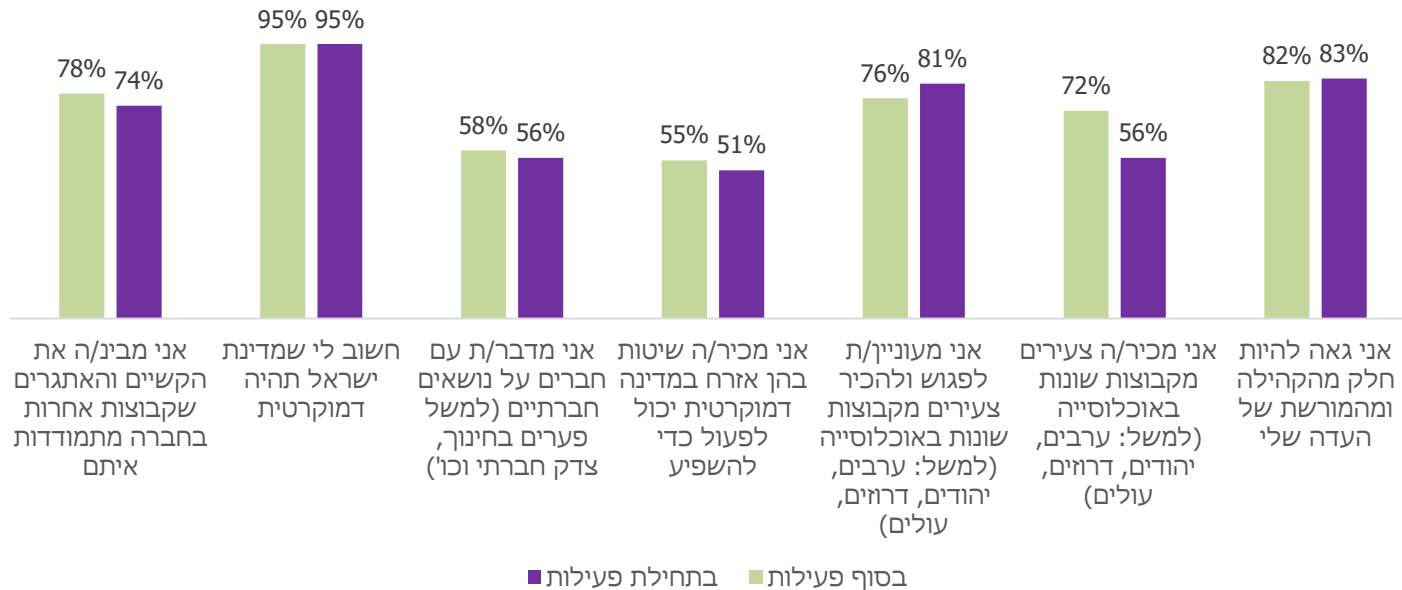
✓ שיפורים בולטים במעשה בגליל ובנגב, אופק-דורוב ואחוזה

סולם 1 כלל לא – 5 במידה רבה מאוד

מחלקת הערכה ומדידה

זהות ושייכות

אחוז המביעים הסכמה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד)
 מזווגים בלבד N=117

✓ שיפור מינורי בממד, כשבחלק מההיגדים מסומן אפקט תקרה

✓ בולט שיפור בהיגדים המבטאים זיקה לקבוצות אחרות

✓ בולט שיפור בקרב המכינה למנהיגות בדואית, גרעיני איתן יחד, אחווה ונעורים

סולם 1 כלל לא – 5 במידה רבה מאוד

מחלקת הערכה ומדידה

ההתנדבות

אחוז המביעים הסכמה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד) N=309

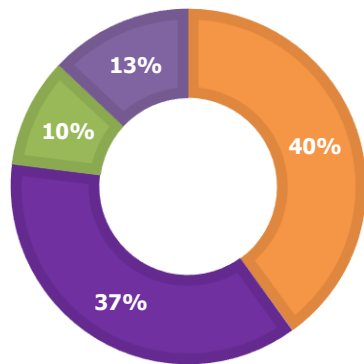
תרומת ההתנדבות*

מרבית המשתתפים הצביעו על תרומה גבוהה של פעילות ההתנדבות, הן בהתייחס לעשייה עצמה והן ברמה האישית.

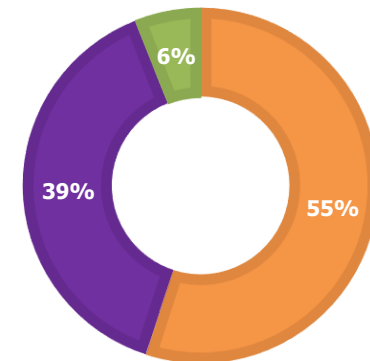
תרומת ההדרכה והליווי ממקום ההתנדבות

לא קיבלתי הדרכה או ליווי ■ סיעו לי באופן חלקי ■ סיעו לי מאוד ■ כלל לא סיעו לי

תרומת ההדרכה והליווי ממעשה

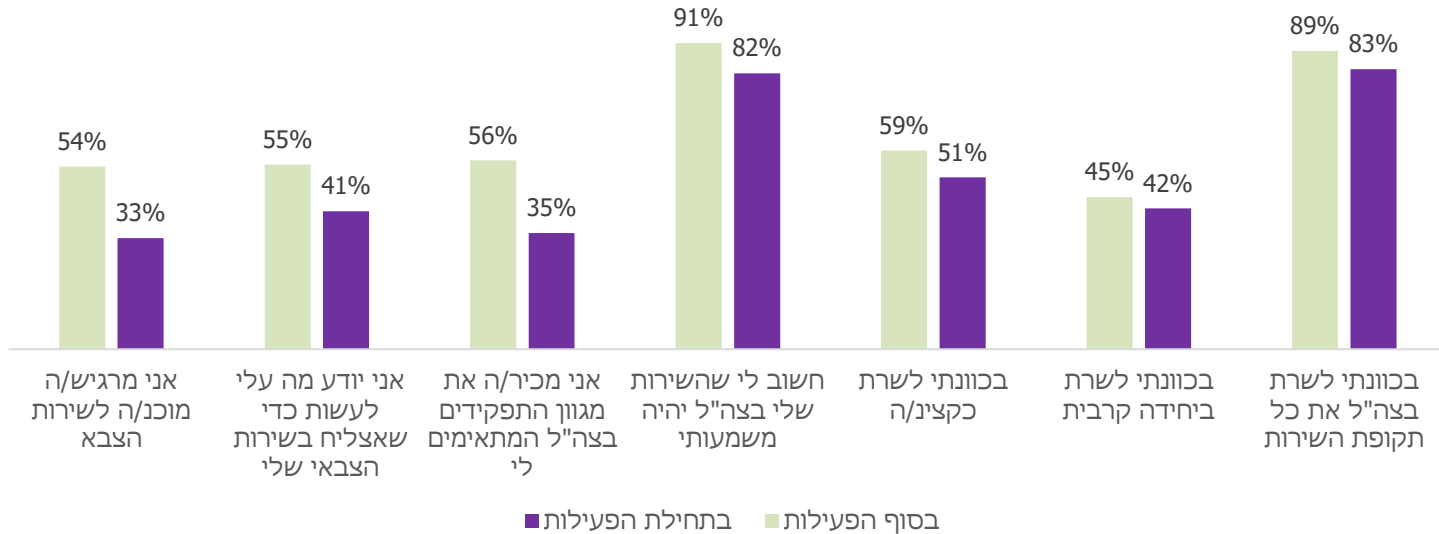
כלל לא סיעו לי ■ סיעו לי באופן חלקי ■ סיעו לי מאוד

ההדרכה הניתנת על ידי מעשה הינה משמעותית יותר, לצד זאת 13% לא קבלו הדרכה במקום ההתנדבות

מוכנות לשירות בצה"ל

נבדק בקרב המשתתפים במעשה בגליל, מכינה למנהיגות בדואית, מכינת גל וגרעיני יחד ואיתן אחוז המביעים הסכמה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד) כלל המשיבים מהתכניות (תחילת פעילות (N=249) (סוף פעילות (N=166)

- ✓ שיפור מובהק של 11% במדד זה
- ✓ בולט שיפור בהיגדים המבטאים היכרות ומוכנות לשירות
- ✓ שיפור בולט בקרב משתתפי מעשה בגליל ובנגב

סולם 1 כלל לא – 5 במידה רבה מאוד

מחלקת הערכה ומדידה

מוכנות לשירות בצה"ל – לפי מגדר

אחוז המביעים הסכמה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד) מבין המשתתפים במעשה בגליל, מכינה למנהיגות בדואית, מכינת גל וגרעיני יחד ואיתן (כלל המשיבים)

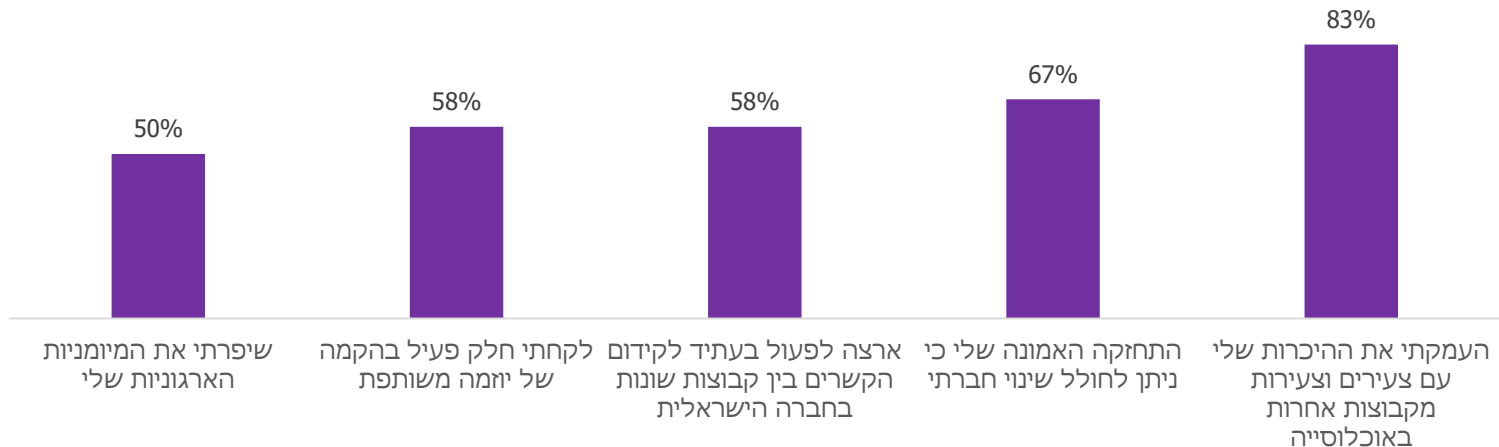
- ✓ בקרב הבנות והבנים חל שיפור בהיגדים המתייחסים להשלמת השירות ואיכותו.
- ✓ במרבית ההיגדים בולט הפער בין הבנים לבנות כבר בתחילת הפעילות בתכנית, התואמים הבדלים מגדריים בשירות (למשל ביחס לשירות קרבי).
- ✓ שיפור בולט בקרב שני המגדרים באשר להכרות עם מגוון התפקידים ומוכנות לשירות.
- ✓ יותר ממחצית מהבנים והבנות העידו כי הם יודעים מה עליהם לעשות כדי להצליח בשירות.
- ✓ מוכנות הבנים לשירות ונכונות לקצונה ופיקוד דווחה כגבוהה יותר משל הבנות.

השתתפות בגרעין בשותפות

9 ממשותפי גרעין איתן ו- 5 ממשותפי אופק-דורוב, אשר השיבו על הסקרים בסוף שנה ציינו כי לקחו חלק בפעילות גרעין בשותפות.

רק שניים מהם הביעו שביעות רצון רבה מהשתתפותם בפעילות

בזכות ההשתתפות שלי בגרעין בשותפות* N=14

✓ תרומת הפעילות של גרעין בשותפות היא בהיכרות ופחות מכך בנכונות לפעול ובביצוע בפועל של יוזמה משותפת.
← לאור הממצאים המורכבים כדאי לשקול העמקה בהערכה ודיוק המודל

סולם 1 כלל לא – 5 במידה רבה מאוד

מחלקת הערכה ומדידה

תרומה נתפסת ושביעות רצון

אחוז המדווחים על תרומה גבוהה (במידה רבה / רבה מאוד)
N=309

בזכות התוכנית....*

✓ בולטת התרומה להיבטים חברתיים ולגיבוש תמונת עתיד.

✓ ממוצע התרומה הנתפסת של המשיבים עומד על 3.77 (בסולם 1-5) ומדווחת כגבוה יותר בקרב משתתפי המכינה הבדואית (4.17), נעורים (4.10), מעשה בגליל ובנגב (3.95) ואופק (3.81).

76% מדווחים על שביעות גבוהה מהתכנית
78% ימליצו לחבריהם להשתתף בה

תובנות מרכזיות וכיווני פעולה

מסוגלות אישית

- חל שיפור מינורי במדד
- בולטת הסכמה גבוהה בקרב מרבית המשתתפים (70% ומעלה) בהיגדים הקשורים במצבי לחץ, הגדרת מטרות ופעולות נדרשות לקדמן
- חל שיפור בעמדות המשתתפים בין תחילת הפעילות לסופה בהיגדים אלו.
- בולט שיפור מובהק בקרב משתתפי מכינת גל ואחוזה
- ← מוצע לתת כלים לחיזוק מיקוד שליטה פנימי ומיומנויות של התבטאות בפני אנשים כחלק מהמיומנויות הנרכשות.

גיבוש תמונת עתיד

- חל שיפור מינורי במדד
- בולטת הסכמה גבוהה באשר להיגדים המבטאים כישורי השתלבות בעבודה ולימודים.
- חל שיפור בעמדות המשתתפים בין תחילת הפעילות לסופה במוכנות ללימודים גבוהים ועמידה בראיונות עבודה
- שיפור בולט בקרב משתתפות מאחוזה
- למעלה משליש מתכננים ללמוד (36%) וכמחצית (53%) מתעתדים להתגייס
- ← מוצע לחזק את מתן הידע והכלים כדי לחזק את המוכנות ללימודים, גם בתכניות כמו אופק ונעורים, בהם המשתתפים עתידים לפנות ללימודים לאחר שנת ההתנדבות.

מעורבות החברתית

- שיפור מינורי במדד והסכמה בינונית במרבית ההיגדים.
- חל שיפור בהיגד המבטא עניין להנהיג בקהילה.
- חל שיפור במדד זה בקרב משתתפי מעשה בגליל ובנגב, אופק דורוב ואחוזה.
- ← מוצע להרחיב את הדיון וההתנסות בכלים לחיזוק מנהיגות.

זהות ושייכות

- שיפור מינורי במדד
- בולטת הסכמה גבוהה כבר בתחילת הפעילות ביחס למרבית ההיגדים
- חל שיפור בהיגד המבטא היכרות עם קבוצות אחרות
- חל שיפור במדד זה בקרב משתתפי המכינה הבדואית, גרעיני איתן ויחד, אחוזה ונעורים.
- ← מוצע להרחיב את הדיון וההתנסות בכלים לסנגור וחיזוק השפעה בחברה דמוקרטית.

תובנות מרכזיות וכיווני פעולה

פעילות ההתנדבות

- בולטת הסכמה בינונית- גבוהה באשר לתרומת פעילות ההתנדבות ברמה אישית ולמקבלי ההתנדבות.
- ההדרכה והליווי שנתנו באמצעות מעשה היו משמעותיים עבור כמחצית מהמשתתפים.
- כמחצית מהמתנדבים העידו כי הליווי שניתן על ידי מקום ההתנדבות סייע להם. עם זאת 13% העידו כי לא קיבלו הדרכה.

מוכנות לשירות בצה"ל (בתכניות למלש"בים בלבד)

- חל שיפור מובהק במדד זה
- בולט השיפור בהיגדים המבטאים מוכנות לשירות והיכרות האפשרויות והתפקידים
- שיפור בולט בקרב משתתפי מעשה בגליל ובנגב וגם בקרב הבנות
- בחינת עמדות לפי מגדר מראה יתרון בתחילת התוכנית לבנים, המוכנות שלהם לשירות והנכונות לשירות משמעותי וקצונה דווחו כגבוהות גם בסיום התוכנית
- נדרשת חשיפה והכנה רבה יותר של הבנות נוכח התפקידים החדשים הנפתחים עבורן

תרומת התכנית ושביעות רצון

- בולטת הסכמה גבוהה באשר לתרומת התכנית להיבטים חברתיים וגיבוש תמונת העתיד של המשתתפים.
- דווח על שביעות רצון גבוהה מהתכניות ושיעור גבוה מהמסיימים ימליצו לחבריהם לקחת בהן חלק.

- ← הממצאים מעידים על "אפקט תקרה" בחלק מהנושאים ומכאן נדרשת חשיבה על ערך מוסף של תכניות
- ← האווירה הציבורית מעמידה אתגר בהקשר של חברה אזרחית ונרצה לראות זאת בממצאים בשנה הנוכחית
- ← לקראת תחילת ההפעלה של מחזור חדש של תכניות, מוצע כי צוות מעשה ביחד עם צוות הערכה יחשבו על מתווה הערכה לתכניות חדשות לצד דיוק צרכים של תכניות ותיקות, היכן נדרשת העמקה, במעבר מהסתכלות מאקרו למיקרו
- ← לפתח צוות מעשה והערכה נמצאת הסוגיה של הפעלת גרעין בשותפות לאור הממצאים המורכבים ולמידה משנים קודמות
- ← באחריות מנהלי התכניות להקפיד על השבה מקיפה ואיכותית של משתתפי התכניות הן בתחילת הפעילות ולקראת סופה

תודה רבה על ההקשבה

שתהיה שנה של מעשה וחשיבה,
סיפוק והנאה